

> Wchodzą zasady ładu korporacyjnego

Kolejne wyzwanie dla banków spółdzielczych: przyjęte 22 lipca br. przez Komisję Nadzoru Finansowego „Zasady ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych”. Dotyczą całego sektora finansowego, ich wdrażanie będzie obligatoryjne. W bankach spółdzielczych będą elementem oceny BION.

Nadzór oczekuje, że zostaną wprowadzone do dnia 1 stycznia 2015 r., a konsekwencją ich wprowadzenia będzie zwiększenie przejrzystości działania instytucji finansowych, a w efekcie pogłębienie zaufania do rynku finansowego w Polsce. Stosowanie „Zasad”, począwszy od 2015 r. będzie uwzględniane przy BION.

DZIEWIĘĆ OBSZARÓW

Przyjęte przez KNF „Zasady ładu korporacyjnego” dla instytucji nadzorowanych obejmują 9 obszarów dotyczących następujących kwestii: organizacji i struktury organizacyjnej, relacji z udziałowcami instytucji nadzorowanej, organu zarządzającego, organu nadzorującego, polityki wynagradzania, polityki informacyjnej, działalności

promocyjnej i relacji z klientami, kluczowych systemów i funkcji wewnętrznych oraz kwestii wykonywania uprawnień z aktywów nabytych na ryzyko klienta. Powyższe rozdziały w dużej mierze zbieżne są z dotychczas stosowanymi przez polskie instytucje finansowe „Zasadami ładu korporacyjnego” wydanymi w październiku 2010 r. przez Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego oraz z „Wytycznymi w sprawie zarządzania wewnętrznego” EBA z września 2011 roku, a wdrożonymi przez KNF poprzez Rekomendacje dotyczące dobrych praktyk ostrożnego i stabilnego zarządzania bankami, w szczególności zarządzania ryzykiem operacyjnym w banku (Rekomendacja M), systemu monitorowania płynności (Rekomendacja P) oraz dobrych praktyk w zakresie zarządza-

nia ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych (Rekomendacja T). Nadto na podstawie art. 9f Prawa bankowego KNF obowiązana jest określać, w drodze uchwały, szczegółowe zasady funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej. Na tej podstawie wydana została uchwała Nr 258/2011 KNF z dnia 4 października 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału i dokonywania przeglądów procesu tego szacowania oraz utrzymywania kapitału wewnętrznego i zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku.

KRYZYSU SIĘ NIE BOIMY?

Czy polskie banki, w tym spółdzielcze, powinny wyciągnąć wnioski z lekcji, jaką odebrała znaczna część instytucji finansowych na świecie. Niestety,

NADZÓR OCZEKUJE, ŻE ZOSTANĄ WPROWADZONE DO DNIA 1 STYCZNIA 2015 R., A KONSEKWENCJĄ ICH WPROWADZENIA BĘDZIE ZWIĘKSZENIE PRZEJRZYSTOŚCI DZIAŁANIA INSTYTUCJI FINANSOWYCH, A W EFEKCIE POGŁĘBIENIE ZAUFANIA DO RYNKU FINANSOWEGO W POLSCE. STOSOWANIE „ZASAD”, POCZĄWSZY OD 2015 R. BĘDZIE UWZGLĘDNIANE PRZY BION.

przeprowadzone w 2012 r. badania (M. Marcinkowska, Realizacja zasad ładu korporacyjnego przez polskie banki, w „Zarządzanie i Finanse”, vol 10, nr 4, część 1, 2012, s. 537-561.) wykazały, że zaledwie mniej niż połowa banków spółdzielczych deklarowała pełne przestrzeganie bazylejskich Wytycznych dotyczących ładu korporacyjnego. Autorka zwraca uwagę na to, że w co piątym banku jedynie częściowo spełniony jest wymóg sprawowania przez radę nadzorczą ogólnej odpowiedzialności za bank (w tym zatwierdzanie i nadzór nad realizacją celów strategicznych banku, strategii ryzyka, ładu korporacyjnego i wartości korporacyjnych), co jest jej fundamentalnym obowiązkiem i rzutuje na całość systemu ładu korporacyjnego banku.

Wiele do życzenia pozostawia także kwestia kwalifikacji członków rady. Mniej niż połowa banków zadeklarowała pełną zgodność z zasadą doboru wykwalifikowanej i doświadczonej rady, przy czym dotyczyło to zaledwie co czwartego banku spółdzielczego. Należy mieć przy tym na względzie, że współcześnie ani wykształcenie, ani posiadane doświadczenie, nie wystarczą do odpowiedzialnego pełnienia funkcji członka

rad nadzorczych banku. Konieczne jest stałe podnoszenie kwalifikacji. Brak zgodności z „Wytycznymi” potwierdzają odpowiedzi na pytania ankiety dotyczące liczby członków rad nadzorczych, którzy posiadają wykształcenie ekonomiczne i/lub doświadczenie w pracy na stanowiskach kierowniczych w instytucjach finansowych. W przypadku banków komercyjnych udział tych osób w radach nadzorczych wynosił średnio 93 proc., podczas gdy w spółdzielczych – zaledwie 20 procent. Ten niekorzystny obraz może łagodzić fakt, że członkowie rad nadzorczych w bankach spółdzielczych zasiadają w tych organach średnio od 9 lat, co pozwala mieć nadzieję, że uzyskane doświadczenie pozwala im na profesjonalne wypełnianie powierzonych im zadań nadzorowania pracy banku.

BĘDZIE DUŻO PRACY

Mając na względzie specyfikę struktury banków spółdzielczych, ograniczone możliwości doboru członków rad nadzorczych, sprawowanie szeregu funkcji zarządczych poprzez zrzeczenia, w toku prowadzonych przez KNF konsultacji projektu „Zasad ładu korporacyjnego” szereg uwag zgłosił KZBS. Zarówno podczas spotkania poświęconego projektowi Zasad, jak i w piśmie skierowanym w maju tego roku do KNF, dotyczących m.in. uwzględnienia odmienności sektora bankowości spółdzielczej, uzasadniających niestosowanie poszczególnych zasad ładu, które w przypadku środowiska banków spółdzielczych wynikają z formy prawnej, skali działania, lokalności i ograniczonego kręgu interesariuszy. Większość uwag KZBS nie została uwzględniona, więc banki spółdzielcze czeka w nadchodzącym kwartale intensywna praca nad przeglądem już istniejących oraz opracowaniem i wdrożeniem szeregu nowych regulacji wewnętrznych dotyczących zarządzania bankiem. Zobowiązane będą dokonać przeglądu i dostosować do „Zasad” regulacje wewnętrzne m.in. dotyczące zasad doboru kadry kierowniczej i wymogów dotyczących kwalifikacji i doświadczenia

Wydanie „Wytycznych i Zasad EBA” Europejski Urząd Nadzoru Bankowego, a w ślad za nim KNF, uzasadniają faktem, że ostatni ogólnosiwiatowy kryzys finansowy obnażył niedoskonałości w systemie ładu korporacyjnego sektora finansowego. Przeprowadzane przez międzynarodowe i europejskie organizacje badające rynki finansowe analizy wskazują, że kryzys po części spowodowany był przez niedostateczne respektowanie dobrych praktyk korporacyjnych przez zarządy i rady nadzorcze banków.

członków rad nadzorczych i zarządów; zarządzania konfliktem interesów, polityki informacyjnej – w tym określenia zasad i terminów udzielania informacji i odpowiedzi udziałowcom i klientom, procedur rozpatrywania reklamacji; wewnętrznych „procedur alarmowych”, polityki wynagradzania (m.in. na wszystkie podmioty nadzorowane nałożono obowiązek składania przez radę nadzorczą raportu dotyczącego realnej polityki wynagrodzeń) oraz systemu kontroli wewnętrznej i funkcji compliance. A do stycznia pozostało zaledwie kilka miesięcy.

Autorzy:
Iwona Mirosz, Arkadiusz Kawulski,
radcy prawni i eksperci
Prawa bankowego
KANCELARII MIROSZ

mirosz
KANCELARIA